

ครูดีในดวงใจ..กับความเป็นจริงใจที่ซุกซ่อนอยู่ในสถาบันครู

นำเสนอเมื่อ : 23 ก.ย. 2552

ครูดีในดวงใจ...คือผู้ที่ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษาและถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดอำพราง

ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ ครู คือ บุคคลที่มีหน้าที่หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน

รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน คำว่า "ครู" มาจากศัพท์ภาษาสันสกฤต "คุรุ" และภาษาบาลี "ครุ, ครู, ครู" ?ครูต้องรักและเมตตาต่อศิษย์ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน โดยเสมอหน้าอาทิการสร้างความรู้สึกรักที่เป็นมิตร เป็นที่พึ่งพาและไว้วางใจได้ของศิษย์? นริรัตน์ นาครินทร์

ครูดีในดวงใจ..กับความเป็นจริงใจที่ซุกซ่อนอยู่ในสถาบันครู

ครูดีในดวงใจ...คือผู้ที่ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษาและถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดอำพราง

ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

ครู คือ บุคคลที่มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน

คำว่า "ครู" มาจากศัพท์ภาษาสันสกฤต "คุรุ" และภาษาบาลี "ครุ, ครู, ครู"

“ครูต้องรักและเมตตาต่อศิษย์ให้ความเอาใจใส่
ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน
โดยเสมอหน้าอาทิการสร้างความรู้สึกรักที่เป็นมิตร
เป็นที่พึ่งพาและไว้วางใจได้ของศิษย์”

นริรัตน์ นาครินทร์

โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์

อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรเขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ โทรศัพท์ 0-4579- 1035

e-mail..parrot.nareerat@hotmail.com

ครูประจำชั้น

ครูประจำชั้น หมายถึง ครูผู้ดูแลนักเรียนในห้องเรียนหรือชั้นเรียนหนึ่ง ๆ เป็นเวลาหนึ่งภาคเรียนหรือหนึ่งปีการศึกษา พร้อมทั้งทำหน้าที่ธุรการประจำห้องเรียน

ในอดีตความสัมพันธ์ของครูประจำชั้นจะเปรียบเสมือนผู้ปกครองคนที่สอง ต้องคอยดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอน ช่วยแก้ปัญหา และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน อันเป็นผลทำให้ครูและโรงเรียนได้รับความศรัทธาพร้อมทั้งมีบุญคุณต่อนักเรียนและครอบครัว

ระบบการศึกษาส่วนใหญ่ในโรงเรียนทั่วโลกมีการนักเรียนออกเป็นชั้น ๆ เป็นห้อง ๆ เพื่อความสะดวกต่อการเรียนการสอน และการดูแลปกครอง รวมทั้งทำกิจกรรมอื่น ๆ โดยเรียกเรียกว่า "ห้องเรียน" หรือ "ชั้นเรียน" (Classroom) และเรียกเพื่อนร่วมชั้นเรียนเดียวกันว่า "เพื่อนร่วมชั้น" (Classmate)

ครูในระดับอุดมศึกษา

ผู้สอนในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือระดับอุดมศึกษา จะมีตำแหน่ง อาจารย์ โดยอาจารย์ที่ได้รับตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ อาจารย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ตามลำดับ การได้รับตำแหน่งทางวิชาการเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

ตำแหน่งครู คือบุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยสอน สอนทบทวน สอนภาคปฏิบัติ แตกต่างจากอาจารย์ที่สอนภาคบรรยายเรื่องต่าง ๆ

ครูผู้ดูแลระบบจัดการโรงเรียน

ครูที่ทำหน้าที่ดูแลระบบทั้งโรงเรียนจะเรียกว่า ครูใหญ่ ซึ่งคล้ายคลึงกับคณบดี หรืออธิการบดี ในระดับอุดมศึกษา โดยหน้าที่ของครูใหญ่มักจะทำหน้าที่ดูแลระบบการจัดการของโรงเรียนมากกว่าการสอนในห้องเรียน ต่อมาเป็นตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา

เพราะข้าพเจ้าได้มีการแสดงออกในทางที่ดี

มีสภาวะจิตใจที่ดีงามและมีความเชื่อถือ

ที่ถูกต้องมาโดยตลอด ข้าพเจ้าจะมีความรัก

ความเมตตาต่อศิษย์อยู่เสมอ มีความเอื้ออาทร

ที่ส่งผลดีต่อศิษย์ใน ทุก ๆ ด้าน
ข้าพเจ้าคิดเสมอว่า

“ความรักความเมตตา.. ...จะนำพาสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ”

พ่อแม่รักลูกแม่้น ดวงตา

ยังส่งลูกรักมา มอบให้

ของเราสิรักษา ดีสุด ใจเฮย

ของที่รับฝากไว้ จะต้องทวี่คุณ

(ม.ล.ปิ่น มาลากุล :อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) ❌

“ครู”

คือผู้ใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดพัฒนาการขึ้นในตัวศิษย์ให้ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งศิษย์ร่อยคนก็ร่อยอย่างแตกต่างกันไป ข้าพเจ้าคิดว่า “ครู” เป็นบุคคลที่พิเศษมาก ข้าพเจ้าจึงต้องมีความมานะบากบั่นเพราะนอกจากจะใช้ความสามารถสั่งสอนศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์แล้วยังต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและใช้คุณธรรมนั้นในการดูแลอบรมนิสิตให้ศิษย์เป็นคนดีด้วยความเมตตา ประดุจว่าเป็นบุตร ธิดาของตนจนได้เรียก “ศิษย์” ว่า “ลูกศิษย์” อยู่ตลอด และ ลูกศิษย์ก็จะเรียกข้าพเจ้าว่า “แม่ครู” หรือ “แม่นก” เสมอเช่นกัน

ด้วยความคิดที่ว่าถ้าลูกศิษย์มีความพึงพอใจในระหว่างที่เขาศึกษาอยู่กับครู และเมื่อเขาจบการศึกษาออกไปเขาก็จะไม่ลืมครูคนนี้ ผู้ให้การอบรมสั่งสอน เขาจะฝากไว้ซึ่งเยื่อใยแห่งความเคารพรักและศรัทธาต่อครูและนับถือครูเป็นพ่อแม่คนที่สองของเขาไปตลอดอีกด้วย ดังนั้นข้าพเจ้าจะก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดนี้ได้หรือไม่คำตอบก็คือตัว ครูเอง สมัยก่อนกล่าวไว้ว่า “เป็นครูเขาให้เอารักเป็นที่ตั้ง” คำสอนนี้ได้เน้นย้ำความสำคัญ “อานุภาพของความรัก” ข้าพเจ้าได้ยึดหลักคำสอนนี้ควบคู่กับหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาปฏิบัติ นั่นคือ พรหมวิหารธรรม 4 ประการคือ

❌

1. มีความเมตตาต่อศิษย์ : ปรารถนาให้ศิษย์พ้นทุกข์ พ้นจากอบายมุขทั้งปวง
2. มีความกรุณาต่อศิษย์ : ปรารถนาให้ศิษย์เป็นสุข มีพัฒนาการ มีความพึงพอใจ สบายใจ
3. แสดงมุทิตาต่อศิษย์ : พลอยยินดีเมื่อศิษย์ได้ดี มีพัฒนาการตามศักยภาพของเขาแม้เพียงเล็กน้อย
4. วางอุเบกขาต่อศิษย์ :

เมื่อเราได้เพียรพยายามทำหน้าที่ของครูโดยสมบูรณ์แล้วศิษย์ของเราซึ่งไม่มีพัฒนาการ เราก็ควรทำให้เป็นปกติ คิดเสียว่าเรากับเขาดี มีวาสนาได้เป็นศิษย์เป็นครูกันเพียงเท่านั้นก็ดีแล้ว

ถึงแม้ศิษย์คนนั้นจะไม่มีพัฒนาการทางความรู้ ไม่มีพัฒนาการทางความคิด หรือมีพัฒนาการแต่เพียงเล็กน้อย เขาก็จะสามารถสัมผัสได้ถึงไออุ่นของความรัก

ความเมตตาที่ครูมีต่อเขาและเขาจะมีความเคารพรักและศรัทธาต่อครูไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าศิษย์คนอื่น ๆ ที่มีพัฒนาการหรืออาจจะเคารพรักมากกว่าด้วยซ้ำไป

❌

กับความรู้สึกที่ดี ๆ ที่มีกับลูกศิษย์มาตลอดระยะเวลาเป็นสิบ กว่าปี ครูคนนี้มีความสุข และหวังลูกศิษย์ทุก ๆ คนอย่างสม่ำเสมอ หลาย ๆ คน ที่รักแม่(ครู) ที่หนูเรียกกันติดปากว่าแม่มก ทุก ครั้งที่เจอ หัวใจของแม่มกคนนี้รู้สึกพองโต แทบบอกไม่ถูก ดีใจทุกครั้งทีลูก ๆ ยกมือไหวด้วยความเคารพและ "สวัสดิจาแม่มก" รู้สึกว่าชีวิตนี้คงจะต้องทุ่มเทไปกับลูก ๆ แม่วางจะสอนมากมาย งานภาระต่าง ๆ มากหลายทวีตัวแต่ก็สู้ไม่ถอยเพราะมีกำลังใจเต็มเปี่ยมอยู่ใกล้ ๆ

นี่เอง...หลายครั้งจะต้องจูนคลื่นเขาหากัน.....กวางจะสอนกันได้...ทิ้งให้เขียนอนุทิน วาดรูปผังมโนทัศน์ เขียนความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ของผู้ปกครอง โทรศัพท ฯลฯ

นานหลายวันกวางจะจำชื่อกันได้...กวางจะสร้างสัมพันธ์ภาพ มิตรไมตรีที่ต้องการหยิบยื่นเมื่อเข้ามาอยู่ที่รั้ว ค.ช. เดียวกัน (รั้วฟ้า-แดง) สมกับที่เพลงสถาบันงามเด่นเป็นสง่า มีชื่อว่าคำเขียนแก้วชูปถัมภ์

...การศึกษาการกีฬาเราเลิศล้ำ ...คุณธรรมประจำจิตมิตรไมตรี.....

ณ วันนี้กับความจริง...กวางจะถึงวันนี้ได้

ครูคนนี้คิดว่ามีความพร้อมเต็มที่ซึ่งได้ลองส่งผลงานที่เราได้ร่วมแรงใจกันกวด(แข่งขัน)รางวัล...จากการศึกษา เรียนรูมาหลาย ๆ รางวัลไม่ว่าจะเป็นโลรางวัล เหรียญทอง เหรียญทองแดง เกียรติบัตร ต่าง ๆ ทั้งของนักเรียน ของครู หลากหลาย แต่วันนี้ ชั่วโมงนี้ เวลานี้..ครูสงสัยว่าคุณ (มากขึ้น)กับสถาบัน...จากเรื่องความดีความชอบที่มักจะรู้สึกอึดอัดทุกครั้งที่จะสิ้นปีการศึกษา...วันนี้เมื่อพร้อมและส่ง ประเมินครูดีในดวงใจ...ทำไมจึงต้องมาอึดอัดเหมือนกันกับระบบงานราชการของทางโรงเรียน/ ศูนย์เครือข่ายของโรงเรียนเป็นอย่างมาก.....เตรียมตัวตั้งแต่ 21 สิงหาคม 2552 ที่ได้รับข้อมูลจากเว็บไซต์

คิดว่าปีที่แล้วเราไม่พร้อมจะไม่สงบปีนี้พาลูก ๆ ไปแข่งไตรรางวัลทั้งระดับภูมิภาคเป็นตัวแทนไปแข่งระดับประเทศอยากที่จะให้รางวัลกับความสำเร็จของตนเองสักครั้ง..เพราะคิดว่าโอกาสดี ๆ แบบนี้หากเราพร้อมแล้วไม่ลองส่งประกวดดู..จะไม่สมกับที่เราเคยสอนลูก ๆ ว่า จะแข่งอะไรก็ตามต้อง"รู้เขา รู้เรา รบทั้งร้อยอย่างไรเราก็ต้องชนะแน่นอน" สงตั้งตั้งแต่ 8 กันยายน 2552

แต่พอเขาจริง ๆ ทางศูนย์เครือข่ายบอกว่าไม่ชื่อในการประเมิน และทำการประเมินเรียบร้อยแล้ว

..ครูใจหายวาบ....แล้วเราจะจัดห้องโชว์หลักฐาน..เตรียมฉายโปรเจคเตอร์ประกวดผลงานดีเด่นของลูก ๆ ให้ใครดูหะ....เลยจำเป็นต้องดิ้นรนโทรไปตอว่าตอขานสุดท้ายเขาว่าประเมินเสร็จไปแล้วเมื่อเที่ยงนี้

เวลานี้บายโมงแล้วกรรมการประเมินกลับหมดเกรงใจเขา

ครูถามดูว่ามีใครได้...ทางศูนย์(สำนักงานกัลนกรอง)ก็เฉย...

..แต่มาแก้ปัญหาให้ครูว่าจะส่งไปแทนในช่วงชั้นอื่นเพราะไม่สามารถลงช่วงชั้นที่ครูต้องการได้...ครูรู้สึกเสียใจมากกับระบบของสถานศึกษาของโรงเรียนเรา..ทั้งศูนย์เครือข่ายที่มาใช้โรงเรียนเราเป็นเจ้าภาพ...มาใช้ห้องประชุมกัลนกรองต่าง

ๆ...โรงเรียนใหญ่ขนาดนี้...โรงเรียนในฝัน..วาดฝันสวยหรูแต่ทำไมระบบราชการเรามาจริงแย่มากมายนัก.....รู้สึก เครียด อึดอัด มากมาย.....

ณ วันนี้ กับความรู้สึกดี ๆ ของครูที่มีต่อลูกศิษย์ทุกคนเปี่ยมล้นไปด้วยความเมตตาเสมอ

อ...แต่สถาบันของเราหากต้องถอยหลังเขาคลอง..อย่างไร...แล้วครูเราจะเอากำลังใจจากที่ไหนมาทำงาน....โลกใบนี้ยังมี ความยุติธรรมจริงหรือ...ความจริงที่ว่าคนดีฝีมือจะยังมีอยู่หรือเปล่า...หากระบบอุมชูเด็กใครเด็กมันยังคงมีอยู่.....

ณ วันนี้

หากระบบราชการของสำนักงานเขต...พื้นที่...เขต....ตัวเสาหลักนำทางดี...เป็นพ่อบ้านที่มีหน้าที่กัลนกรองขั้นสุดท้าย สามารถตัดสินเองได้ลูก ๆ

คงไม่ต้องมีปัญหา...นี่พี่ใหญ่(ศูนย์เครือข่าย)และพี่รอง(สถานศึกษา)...ไม่ทำการบ้านไม่ดูแลบ้านแล้วน้องเล็ก(ครูน้อย) กับลูก ๆ (นักเรียน ม.ปลาย) หลาน ๆ (นักเรียน ม.ต้น) เหลน (นักเรียนประถมศึกษา) โหลน (นักเรียนปฐมวัย) ฯลฯ จะพึ่งพาใครได้คะ

ครูก็ขอระบายความคิดที่อึดอัดฝากไว้กับบทความนี้บ้างหละกันนะคะ

อย่าคิดมากหะ...ยังไงครูก็ยังคงเป็นครู...ที่จะอยู่กับลูก ๆ (นักเรียน) ตลอดไปจนกว่าชีวิตจะจบสิ้นไปอยู่นั้นแหละ เพราะครูเกิดที่นี่...เรียนที่นี่

....ทำงานที่นี่...และคงจะต้องวายชีพที่นี่แหละคะ.....สิ่งเดียวที่ครูมีคือจะบำเพ็ญตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าครูและจะตั้งใจฝึกสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ

และจะรักษาชื่อเสียงของคณะครูและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมตลอดไป..แม้ว่าในใจที่ซุกซ่อนความอึดอัด..ก็จะต้องเก็บกักไว้...ขอเพียงมีลมหายใจกับอุดมคติในชีวิตของครูมีอยู่ก็พอเพียงแล้วกระมัง.....

สุดท้ายนี้ฝากความระลึกถึงครูทุก ๆ ครูของคนไทย...ผู้ที่มีดวงใจ...ดวงเดียวในหัวใจของเด็กหลาย ๆ คน
สมกับเพลงพระราชนิพนธ์ที่สามที่เรารวมร้องกันในวันครูทุก ๆ ปีเทอญ..

"มะลิ" แทนจี้ถ้อยร้อยมาลัย

"ดอกกล้วยไม้" ไซ้แทนครูผู้สร้างสรรค์

"กุหลาบ" หุชมพู่ขาวมารวมกัน

แทน "กัตัญญดาครู บุษจาจารย์"

parrot.